

הנבואות כפשוטו, או משל?

1. שבת סג.

וכי מאחר דתכשיטין הן לו מפני מה הן בטלין לימות המשיח? אמר להן לפי שאינן צריכין שנאמר "לא ישא גוי אל גוי חרב" ... ופליגא דשמואל דאמר שמואל, אין בין העולם הזה לימות המשיח אלא שיעבוד גליות בלבד, שנאמר "כי לא יחדל אביון מקרב הארץ".

2. רמב"ם הלכות מלכים פרק י"ב הל' א'

אל יעלה על הלב שבימות המשיח יבטל דבר ממנהגו של עולם... אלא עולם כמנהגו נוהג. וזה שנאמר בישעיה וגר זאב עם כבש ונמר עם גדי ירבץ משל וחידה. **ענין הדבר שיהיו ישראל יושבין לבטח עם רשעי גוים המשולים כזאב ונמר.**

3. בחוקותי כו, ו

וְנַתַּתִּי שְׁלוֹם בְּאֶרֶץ וְשִׁכְבֹתֶם וְאִין מִחְרִיד וְהִשְׁבַּתִּי חַיָּה רְעָה מִן הָאָרֶץ וְחָרֵב לֹא תַעֲבֹר בְּאֶרְצְכֶם.

4. שבת ל':

הא דיתיב רבן גמליאל וקא דריש, עתידה אשה שתלד בכל יום, שנאמר "הרה ויולדת יחדיו"... ותו יתיב רבן גמליאל וקא דריש עתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות וכלי מילת שנאמר "יהי פסת בר בארץ"...

5. תורת כהנים בחוקותי

ג ונתנה הארץ יכולה. לא כדרך שהיה עושה עכשיו אלא כדרך שעושה בימי אדם הדאשון. ומנין שהארץ עתידה נזרעת ועושה פירות בן יומה...

ה מנין שהעץ עתיד להיות נאכל...

ו ומנין שאף אילני סרק עתידים להיות עושים פירות תלמוד לומר ועץ השדה יתן פריו.

6. פ' רדב"ז על הרמב"ם שם

השיג הראב"ד ז"ל והלא כתוב בתורה והשבתי חיה רעה מן הארץ ע"כ. ואין זו השגה כמו ששאר הכתובים משל גם זה משל על אומה רעה.

7. רמב"ם פיה"מ הקדמה לפ' החלק

וזהו שאמרו "עתידה ארץ ישראל שתוציא גלוסקאות וכלי מילת", לפי שבני אדם אומרים, כשימצא אדם דבר מוכן ומזמן "פלוני מצא פת אפוי ותבשיל מבשל.

8. לקו"ש חכ"ז בחוקותי

לכאורה וואלט מען געקענט ענטפערן אז לדעת הרמב"ם זיינען אויך די מאמרי חז"ל הנ"ל משל וחידה. ולדוגמא: עץ מאכל מיינט כמחז"ל תלמידי חכמים, און מיט אילני סרק ווערט געמיינט עמי הארץ. און לעתיד לבא וועלן אויך אילני סרק עמי הארץ ארויסגעבן פירות. דאס הייסט זיי וועלן ווערן תלמידי חכמים.

9. גרי"ד סאלאוויטשיק

וכן ביאר השגת הראב"ד הגרי"ד סאלאוויטשיק ז"ל עפ"י מ"ש הרמב"ם בהל' יסודי התורה פ"ז ה"ו דהחילוק בין נבואת משה לשאר הנביאים הוא, דשאר הנביאים רואים במשל וחידה משא"כ משה הוי נבואתו פה אל פה ופנים אל פנים. וזהו קושיית הראב"ד, דבשלמא הקרא ד"וגר זאב" וגו' האמור בישעי' שייך לפרש שהוא בדרך משל וחידה. אבל איך יפרש מ"ש בתורה "והשבתי חי' רעה מן הארץ".

10. רדב"ז שם

אבל מה שראוי להאמין בזה שהדברים הם גם כפשוטם בארץ ישראל כדכתיב לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי כי מלאה הארץ הארץ הידועה וכן והשבתי חיה רעה מן הארץ אבל בשאר ארצות עולם כמנהגו נוהג והכתובים הם משל שכן כתוב ולא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה ובא"י יתקיים הפשט והמשל וברוך יודע האמת.

11. עבודת הקודש חלק שני פרק לח.

כי כוונת שמואל שלא יחדש הקב"ה דבר חוץ מן הטבע, אבל יהיו הדברים על **טבעם ושרשם כמו שהיו בתחלת היותם ובריאתם...**

ויישוב המאמר כמו שאומר כי דעת רבי יוחנן כי מה שנבאו הנביאים מטובות ונחמות יהיו דברים יתחדשו בימות המלך המשיח שלא היו בזמן הבריאה וקודם שחטא אדם הראשון. ודעת שמואל כי אין בדברים ההם שנבאו הנביאים כ"א חזרת העולם אל טבעו ומנהגו הראשון.

12. מהרש"א כתובות קיב:

ויש לפרש בזה כוונת דוד המלך עליו השלום שאמר "אז ירננו עצי יער מלפני ה' כי בא לשפוט את הארץ" דהיינו לרמז שבימות המשיח שעתידין כל אילני סרק של ארץ ישראל שיטענו פירות אז ירננו כל עצי היער, לפי שאילן העושה פירות אסור למיקצצי' וישארו כל האילנות עומדין במקומן... הטעם י"ל דרך רמז מ"ש חז"ל "שעתידה א"י שתוציא גלוסקאות" לפי שלא ימצאו עצים לאפות.